

Communiceren als je partner of familielid afasie heeft

Invloed van afasie

Door afasie is het moeilijker voor je partner of familielid om deel te nemen aan dagelijkse gesprekken. Voor jou als gesprekspartner is het ook veranderd. Je partner vertelt mogelijk minder of het gaat moeizaam. Misschien krijg je geen antwoord op je vragen, of je partner gebruikt vreemde woorden.

Gesprekken thuis

Meestal worden problemen in de dagelijkse gesprekken pas duidelijk wanneer je partner of familielid weer thuis woont en het gewone leven weer zoveel mogelijk wordt hervat. Maar hoe verloopt een normaal gesprek eigenlijk? De meeste mensen staan daar niet bij stil. Daarnaast kan het moeilijk zijn om de invloed van de afasie op de gewone, dagelijkse gesprekken te doorgronden. Marloes is de partner van Fred. Hij heeft afasie. In de partnertraining vertelt zij ook dat je eigenlijk nooit nadenkt over communiceren. Je doet het gewoon.

“En eh... als je aan het praten bent, dat je er helemaal niet bij nadenkt natuurlijk normaal gesproken wat je doet..” (Marloes, 54 jaar)

Hoe kan ik helpen?

Veel partners vragen zich af: hoe kan ik helpen? Mag ik verkeerde woorden verbeteren? Mag ik helpen als mijn partner lang naar de woorden zoekt? Is het goed om zoveel mogelijk te oefenen met praten, ook als we een gewoon

gesprek hebben? Kan ik mijn partner meer laten spreken door veel vragen te stellen? Martina, vrouw van Carlos zegt hierover het volgende:

“Ja ... want ik ga nu op een andere manier met hem om dan voorheen. Voorheen bleef ik maar proberen,... 't komt wel. Maar nu, nu doe ik dat niet meer.” (Martina, 54 jaar)

Getrainde gesprekspartners helpen mensen met afasie

Onderzoek toont aan dat mensen met afasie makkelijker en beter kunnen communiceren met getrainde gesprekspartners. Dat zijn gesprekspartners die hebben geleerd hoe zij zélf rekening kunnen houden met de afasie. Bijvoorbeeld door rustiger te spreken dan voorheen of door samen te vatten wat ze begrepen hebben van wat de persoon met afasie heeft verteld. Angela vertelt bij een partnertraining hoe haar relatie met Peter verbeterd is, terwijl zij zich wat meer aanpast aan zijn mogelijkheden.

“Nou het is heel makkelijk om gewoon heel scheef te groeien in een relatie doordat die taal zo stekt. Daar waar ik voorheen zo'n therapeutische rol pakte, waar ik voor mezelf echt voor moest waken, is het na PACT gelijkwaardiger geworden.” (Angela, 50 jaar)

ENDAT STOND OP DE KRA-NEE...
EHM, KA-KA... EHM KARENDEL?

BEDOEL JE
KALENDER?

Oefenen van taal en communicatie

Het spreken en begrijpen van je partner of familielid met afasie gaat ook vooruit door het voeren van dagelijkse gesprekken met jou. Deze manier van oefenen met taal is natuurlijker en kan zelfs zinvoller zijn dan 'droge taal oefeningen'. Bovendien worden mensen met afasie zo meer betrokken bij het dagelijkse gezinsleven.

De logopedist kan je helpen om gesprekken makkelijker te laten verlopen, door kortdurend met je samen te oefenen. De vader van Arthur heeft een ernstige afasie en woont in een verpleeghuis. Communiceren is best lastig met hem. Door de partnertraining heeft Arthur toch meer mogelijkheden gekregen om met zijn vader in contact te zijn.

"Ja, ik was al op de goede weg. Ik was al intensief met mijn vader aan het communiceren. Nu heb ik dan toch wat extra gereedschap gekregen om beter te kunnen communiceren. Om beter door te vragen, om gewoon wat dingen op te schrijven, waaruit hij dan kan kiezen. En dan kijken of dat wij elkaar begrijpen. Daar heb ik toch wel wat aan gehad." (Arthur, 47 jaar)

Hoe werkt het?

Er zijn verschillende methoden:

- Overbrengen van informatie bij een vertelopdracht
Je oefent samen met je partner of familielid met afasie bij de logopedist. Aan de hand van een vertelopdracht, bijvoorbeeld bij een foto of krantenbericht, leer je hoe je beter en makkelijker informatie met elkaar uitwisselt. Dit biedt houvast voor de communicatie, zeker vlak na het ontstaan van de afasie.
- Partners van Afasiepatiënten Conversatie Training (PACT)
Met PACT kijk je verder dan het overbrengen van informatie. Je leert hoe de afasie de dagelijkse gesprekken met je partner of familielid beïnvloedt. PACT werkt als volgt:

De logopedist analyseert gesprekken tussen jullie beiden. In je gesprekken kunnen bepaalde nieuwe gewoontes voorkomen,

bijvoorbeeld dat je veel vragen stelt of dat je partner of familielid met afasie minder actief is in de communicatie. Samen met de logopedist besluit je of het anders kan.

Je krijgt advies op maat en oefent aan de hand van werkbladen uit PACT. Zo bereik je dat je gesprekken samen weer prettiger en gelijkwaardiger verlopen. Ook als blijkt dat je het prima doet is dit goed om te weten.

“Ehm, dat de logopedist eerst het oefeningetje dus deed, met mij samen. En dan ging ze uitleggen waarom. Dat vond ik zo handig. Ja, ik moet zeggen dat kwam hartstikke goed binnen.” (Titia, 74 jaar)

Om een goed beeld van de communicatie v te krijgen vragen wij je om een video opname te maken van een paar gesprekken thuis, zoals het nu gaat.

Soms wordt het gebruik van video als ongemakkelijk ervaren. Gesprekspartners geven achteraf echter aan dat ze er veel van geleerd hebben en dat ze blij zijn dat ze het hebben gedaan. Uiteraard worden de opnamen vertrouwelijk behandeld.

“Het meest zinvol? Nou, eigenlijk, die filmpjes, want dan kon je direct zien wat beter kon.” (Piet, 82 jaar)

Uitgangspunt is wat je zelf wilt veranderen. Samen met de logopedist bespreek je of je alleen de training volgt of samen met je partner of familielid met afasie. De training bestaat uit ongeveer 5 sessies van een uur.

*“Ik vind één keer in de week op een vast moment, heel prettig, want dan is het ook goed in te plannen.”
(Bert, 44 jaar)*

Meer weten?

Heb je vragen of wil je meer weten over de communicatie met je partner of familielid met afasie? Neem dan contact op met de behandelend logopedist.

Rijndam

Postbus 23181
3001 KD Rotterdam
010 - 241 24 12
info@rijndam.nl

www.rijndam.nl

November 2024